

Johdantoluento 9.9.11

(1)

Ἡροδότου Ἁλικαρνησέος ἱστορίας ἀπόδεξις ἦδε, ὡς μήτε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μήτε ἔργα μεγάλα τε καὶ θωμαστά, τὰ μὲν Ἑλλησι τὰ δὲ βαρβάροισι ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται, τὰ τε ἄλλα καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.

This is the display of the inquiry of Herodotus of Halicarnassus, so that things done by man not be forgotten in time, and that great and marvelous deeds, some displayed by the Hellenes, some by the barbarians, not lose their glory, including among others what was the cause of their waging war on each other.

(J.M. Dent)

(2)

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθύς καθισταμένου καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων, τεκμαιρόμενος ὅτι ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφοτέρω παρασκευῇ τῇ πάσῃ καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὄρων ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους, τὸ μὲν εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διανοούμενον.

κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων, ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων. τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα σαφῶς μὲν εὐρεῖν διὰ χρόνου πλῆθος ἀδύνατα ἦν, ἐκ δὲ τεκμηρίων ὧν ἐπὶ μακρότατον σκοποῦντί μοι πιστεῦσαι ξυμβαίνει οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους οὔτε ἐς τὰ ἄλλα.

1. Ateenalainen Thukydides on kirjoittanut tämän kertomuksen sodasta, jota peloponnesolaiset ja ateenalaiset kävivät toisiaan vastaan. Hän ryhtyi tehtävään heti sodan puhjetu otaksuen että sota olisi suuri ja merkittävämpi kuin mitkään aikaisemmat; hän päätteli tämän siitä, että kumpikin puoli oli silloin varustautunut kaikkiin tavoin mitä parhaimmin taisteluun, ja havaitsi muunkin Hellaan asettuvan jommallekummalle puolelle joko heti tai jonkin aikaa epäröityään. Tämä sota oli todella suurin järkytys, jonka ovat kokeneet helleenit ja osa barbaareja, voisipa sanoa miltei koko ihmiskuntakin. En tosin ole voinut saada tarkkoja tietoja sitä edeltäneistä tapahtumista enkä vielä vanhemmista, koska aikaa on tällä välin kulunut paljon, mutta ottaen huomioon todisteet, joihin katson voivani mahdollisimman laajojen tutkimusteni perusteella luottaa, en usko silloin sattuneen mitään suuria tapahtumia, sotia enempää kuin muutakaan.

(J.A. Hollo)